

Neljännenvuosittain ilmestyvä kulttuurilehti
Julkaisija: Suomi-Israel Yhdistysten Liitto ry
3 · 2016

Jedidut

יְדִידוּת

Julkaisija: Suomi-Israel Yhdistysten Liitto ry
Finland-Israel Föreningarnas Förbund rf
PL 247, 00531 Helsinki
www.suomi-israel.fi, jedidut@suomi-israel.fi

SSN-L 1235-8290
ISSN 1235-8290 (Painettu)
ISSN 1799-0742 (Verkkójulkaisu)

Vastaava toimittaja: Hannu Nyman jedidut@suomi-israel.fi
Toimituskunta: Vesa Hirvonen, Reino Kurki-Suonio ja Juha-Pekka Rissanen.
Ilmestyy: neljä kertaa vuodessa. Vuosikerta 20 euroa.
Ilmoitushinnat: 1/1 s. 170 euroa, 1/2 s. 95 euroa, 1/4 s. 55 euroa, 1/8 s. 35 euroa.
Painopaikka: Painomerkki Oy, Helsinki. Taitto: Kirsi Pääskyvuori.

Kirkot ja synagogat ovat omien yhteisöjensä pyhiä paikkoja. Niidenkin yllä puhaltavat muutoksen tuulet. Kirkkoja ja synagogia siirtyy jopa yksityiskäyttöön.

26. usk. nro 3/2016

Synagogan uusiokäyttö.....	4
Amsterdamin juutalaisten vaiheita.....	5
Läpinäkyvää israelilaisarkkitehtuuria.....	8
Rion jälkitunnelmissa.....	9
Uskontojen yhteinen julkilausuma terrorismia vastaan.....	10
Venäjä – yhteiset ja erilaiset intressit Suomelle ja Israelille.....	12
Uusi Israelin suurlähettiläs saapunut Suomeen.....	15
Riemuvuosi – messiaanisen ilon täyttymys.....	16
Elokuvat avaavat israelilaista nykytodellisuutta.....	18

Suomi-Israel yhdistysten liitto ry on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomien ystävyysyhdistysten liitto. Tätä linjaa seuraten *Jedidut* pyrkii lisäämään Israelin maan ja kansan tuntemusta sekä levittämään tietoa Israelin kulttuurista, historiasta ja yhteiskunnasta.

Toimintansa liitto rahoittaa pääosin jäsenmaksutuloilla ja ystävyysyhdistyksenä saamallaan valtionavustuksella. Jotta jäsenmaksut voitaisiin pitää alhaisina eikä *Jedidutin* ilmestyminen siitä huolimatta vaarantuisi, liittohallitus toivoo, että liiton tavoitteita kannattavat voisivat tukea sen toimintaa lahjoituksin pankkitilille FI75 5710 5220 1183 18. Pienetkin lahjoitukset ovat tervetulleita.

Liiton verkkosivuilta www.suomi-israel.fi löytyy tietoja Israel-ystävyyteen liittyvästä toiminnasta Suomessa sekä linkkejä Israel-tiedouden ja Israelin kulttuurin kannalta kiinnostaviin verkkosivuihin.

Täydennyksiä näihin tietoihin voi lähettää osoitteella portaali@suomi-israel.fi.

Mietteitä Israelin jatkuvasta olemassaolokamppailusta

Samalla kun ympäri maailmaa – Suomi mukaan lukien – Israel-vastaisen BDS-kampanjan (Boycot, Divestment and Sanctions) toiminta on käynyt entistä äänekkäämmäksi, on myös kyseistä toimintaa vastaan noussut liikehdintä, joka tavoittelee tasapuolisuutta ja oikeudenmukaisuutta Israelia koskevaan arvosteluun ja tiedotukseen. On todella tärkeää, että aidosti pyritään ymmärtämään, mistä Israelin olemassaolokamppailussa on kysymys. Yksi luovuttamattoman tärkeistä perusoikeuksista kaikilla itsenäisillä valtioilla on oikeus omaan kansallisaatteeseen. Israelin ollessa kyseessä tämä aate on sionismi. BDS:n toimesta juuri sionismi leimataan yleisesti ottaen lähinnä rikolliseksi toiminnaksi. Sen syntyvaiheita ei tiedosteta, vaikka sionismin synty ajoittui 1800-luvun lopulla juuri samaan aikaan kuin kansallisvaltioaatteen vahvistuminen eri puolilla Eurooppaa yleensäkin.

Koko Israelin valtion synty esitetään BDS-ajattelussa vain Israel–Palestiina-kriisin alkusyynä, eikä silloin muisteta ollenkaan vuosisatoja jatkunutta juutalaisten alistamista eikä vainoja, jotka kärjistyivät 2. maailmansodan natsiterrorin myötä. Lisäksi unohdetaan muutama muukin tosiasia: Israel perustettiin YK:n päätöksellä, orastava juutalaisvaltio oli valmis aluejakoon arabien kanssa, itsenäinen valtio on joutunut monesti puolustautumaan moninkertaista, eri naapurimaiden arabiarmeijoista muodostunutta vihollista vastaan – ja kaikesta kärsimästään epäoikeudenmukaisuudesta huolimatta Israel on ollut valmis neuvottelemaan palestiinalaisvaltion muodostamisesta rinnalleen. Alueen historiaan ovat vaikuttaneet eri miehittäjät. Yleensä unohdetaan – varsinkin BDS-ideologiassa – että paljon parjattua vuoden 1967 kuuden päivän sotaa seurannutta, Israelin toimeen panemaa Länsirannan miehitystä oli edeltänyt jo 19 vuoden mittainen Jordanian kuningaskunnan harjoittama samojen alueiden miehitys – ja sitä ennen noin 20 vuoden mittainen brittihallinto, jota oli edeltänyt n. 400 vuotta jatkunut otto-

maanivallan aikainen miehitys. – Hyvin paljon eroavuuksia löytyy israelilaisten ja palestiinalaisten narratiivien välillä. Vaikka aluekiistassa on haettava kompromissia, ei sitä voi tehdä hinnalla millä hyvänsä.

Yksi viimeisimpiä käännteitä historian vääristelyssä on se palestiinalaisten väite, ettei Jerusalemin temppelevuori ole koskaan ollut juutalaisille keskeinen paikka, vaan että sen varsinainen historia alkaa vasta islamin synnyn jälkeen, 600–700-luvuilta jKr. On käsittämätöntä, kuinka tällaisia valheita voidaan yleensä levittää ja kuinka ne saavat ymmärtäjiä esim. YK:n elimissä. YK:n suurena ongelmana on koko järjestön vahva politisoituminen mm. Lähi-Idän kysymyksissä. Vahva arabimaiden blokki sanelee päätöksentekoa siten, että Israelin tuomitsevia päätöslauselmia suolletaan liukuhihnalta samalla kun monien arabimaiden ihmisoikeus- ja muista rikkomuksista vaietaan. Temppelevuoren ja koko Jerusalemin äärettömän tärkeä asema juutalaisuudessa on kiistatonta, ja sille perustuu myös Jerusalemin rooli ikuisena, jakamattomana juutalaisvaltion pääkaupunkina. – Kun meidänkin maastamme ojennetaan syyttävä sormi enenevässä määrin Israelia kohti, on erityisesti silloin muistettava, että edustamme – niin Israel kuin Suomikin – sitä yhteistä juutalais-kristillistä arvoperintöä, jonka mukaan rehellisyys ja tosiasioiden tunnustaminen ovat luovuttamattoman tärkeitä asioita. Tämä on mahdollista avoimen ja demokraattisen yhteiskuntajärjestyksen vallitessa.

Israelilla on täysi oikeus omaan maahansa juuri nykyisellä paikallaan, mihin ikaikainen historia sen sitoo. Tätä vastustavat, valheille perustuvat väitteet lopulta sortuvat, ja uutta tulevaisuutta päästään luomaan vasta sitten, kun Israelin olemassaolon oikeus tunnustetaan aidosti ja rehellisesti myös Israelin nykyisten vihollisten piirissä.

Juha-Pekka Rissanen

SYNAGOGAN UUSIOKÄYTTÖ

Suomessa on tunnustettu jo pitkään meneillään olevan sekularisaatio. Ennen niin vahvasti kristilliseen uskoon nojannut kansakunta on siirtymässä pois kirkon vaikutuspiiristä. Tosin ei kirkossa kävijöitä ollut ennenkaan ruuhkaksi asti, mutta nyt heitä on vieläkin vähemmän. Suomalainen malli hoitaa seurakuntien talous kirkollisveron kautta merkitsee käytännössä sitä, että seurakuntien toimintaedellytykset heikkenevät. Yhtenä osana tätä kehitystä on seurakuntien käytössä olevien tilojen uudelleen järjestely. Entisen kaltaiseen määrään ei ole enää mahdollisuutta. Vähälle käytölle jääneistä tiloista on päästävä eroon.

Ensimmäiset kirkkotilojen myynnit ovat jo toteutuneet. Kotkassa oli myyntitilalla Ruonalan kirkko, Joensuussa Mutalan kirkko ja Helsingissä Paloheinän kirkko. Moni vielä kirkoksi vihitty tila on lähes täysin tyhjäkäynnillä.

Kristillisen kirkon osalta oman maamme kehitys on ollut vielä melko rauhallista verrattuna vaikkapa Keski-Eurooppaan. Kaupungeista löytyy lukuisia kirkkoja, mutta suuri osa niistä on kiinni, ja usein sen vuoksi, ettei siellä ole ollut minkäänlaista jumalanpalvelustoimintaa enää vuosiin.

Onko tämä vain kristillisen kirkon tie?

Kiintoisaa on havaita, että vastaavanlainen kehitys, osin toki muista syistä, tapahtuu myös juutalaisten synagogien kohdalla.

Juutalaisuutta käsittelevälle Tablet-nettisivustolle kirjoittava **Noah Lederman** kertoi artikkelissaan, miten erityisesti Yhdysvalloissa moni synagoga on jouduttu myymään. Lederman lainaa amerikkalaista kirjailijaa **Ellen Levittiä**, joka on kirjoittanut juutalaisuuden kokemista muutoksista New York Cityssä. Levittin mukaan suurkaupungista on hävinnyt yli 300 synagogaa. Osa synagogista on muuttunut jooga-keskuksiksi, osa kirkoiksi ja osa jopa moskeijoiksi.

New Yorkissa merkittävä osa synagogista on muutettu yksityisasunnoiksi. Synagogien tilat tuntien on ymmärrettävää, että moni niistä on muuttunut paitsi asunnoiksi, myös asunnon omistajien mukana taitelijoiden ateljeiksi.

Sakraalin tilan muuttaminen arkipöytäkäyttöön muodostaa aina ongelman, usein myös tunnetasolla. Tämän monien mielestä kielteisen kehityksen keskeltä voi joskus kuitenkin löytyä valonpilkahdus, joka osoittaa kaikkeen kätkeyvästä mahdollisuudesta hyvään.

Noah Lederman kertoo artikkelissaan **David Trencheristä** ja tämän isästä **Halista**.

John ja Esther Grillo ostivat itselleen taiteilijakodikseen entisen synagogan New Yorkissa. He ovat pyrkineet säilyttämään jotain myös synagogan ilmeestä uudessa kodissaan, mm. tämän ikkunan. Kuva: Noah Lederman.

David Trencher oli etsinyt jo usean vuoden ajan uutta asuntoa jostain Manhattanilta. Kun sopivaa ei löytynyt, hän laajensi aluetta. Kiinnostava asunto löytyikin East 7th Streetiltä. David pyysi isänsä Halin mukaan, ja nämä lähtivät yhdessä katsomaan myytävää asuntoa. Kävi ilmi, että kyseessä oli yksi viidestä asunnosta, jotka oli tehty entisen unkarilaisen synagogan tiloihin. Hal Trencher muisti hyvinkin isoisänsä kertomukset. Tämä oli äitinsä kanssa käynyt aikanaan tässä synagogassa ensimmäisen maailmansodan aikoihin. Hal Trencher muisti hyvin vielä senkin, miten hän oli vierailut isoisänsä luona tämän silloisessa asunnossa, joka sijaitsi aivan unkarilaissynagogaa vastapäätä.

David Trencher osti itselleen ja perheelleen mieleisen asunnon, joka oli tehty entisen synagogan tiloihin. Ja kun tuo samainen synagoga sattui olemaan se, jossa Davidin esivanhemmat aikoinaan kävivät, oli ympyrä sulkeutunut. Sadan vuoden kierros oli kuljettu, ja palattu lähtöruutuun. Synagogaa ei ollut, mutta juuret olivat, ja niiden kautta myös menneen synagogan merkitys sai uuden sisällön.

Hannu Nyman

AMSTERDAMIN JUUTALAISTEN VAIHEITA

Vierailtuani menneenä kesänä ensimmäistä kertaa kaikessa rauhassa Alankomaissa voin todeta, että maa on vilkas, rikkaan historian pohjalta ponnistava valtio, jolla eurooppalaisittain keskeisen sijaintinsa ansiosta on paljon luontaisia yhteyksiä hyvin eri puolille maailmaa. Tärkeä osan kehitystä on ollut juutalainen yhteisö, jonka selkeä painopiste on ollut aina Amsterdamissa.

Amsterdamin yksi kutsumanimi "Mokum" tulee jiddishin kielestä, ja sillä tarkoitetaan yksinkertaisesti "paikkaa". Kautta aikojen noin puolet Alankomaiden juutalaisista on asunut Amsterdamissa muodostaen jossain vaiheessa jopa noin 10 % kaupungin koko asukasluvusta. Sitä on kutsuttu myös lännen Jerusalemiksi. Ennen 2. maailmansotaa, vuonna 1939, juutalaisia Amsterdamissa oli yli 70 000, ja heidän ainutlaatuinen elämäntyylinsä muovasi osaltaan kaupunkikuvaa.

Juutalaisuuden kaksi pääsuuntausta, sefardi- ja ashkenazi-juutalaisuus, tulevat esitellyiksi hyvin näille molemmille omistetuissa erillisissä museoissa, jotka ovat palvelleet pitkän aikaa synagogina. Sellaisena toimii erityisesti sefardijuu-

talaisuuden edustaja Portugalilainen synagoga edelleenkin. Tässä kirjoituksessa en mene ollenkaan siihen koko rikkaaseen vaikutushistoriaan, joka juutalaisilla on yleensä ottaen ollut koko Alankomaiden kehityksen kannalta, vaan kuvailen pelkästään perinteistä juutalaisten asuinalueetta, Portugalilaista synagogaa ja Askenazi-synagogakompleksia. Molempien perinteiden mukaiset synagogat/keskukset sijaitsevat lähellä toisiaan.

Juutalaisyhteisön kehitysvaiheita

Vuosisatojen ajan Amsterdamin juutalaiskorttelin sydän oli lähellä Jodenbreestraatia ("juutalaisten leveä katu") ja Deventer Houtmarktia (puutori), jolla nykyään on nimi Jonas Daniel Meijerplein. Tämä oli juutalaisproletariaatin ja suurten, vaikuttavien synagogien alue. Asuinalueella oli alkunsa Vlooyenburgissa, johon ensimmäiset sefardijuutalaiset Portugalista saapuivat vuoden 1600 paikkeilla. Tuohon aikaan

kyseinen alue oli soista seutua, jonka lähellä - Uilenburgin ja Markenin saarilla - Amsterdamin laivanrakennustehtaat sijaitsivat. Laivanrakennusteollisuus siirtyi itään päin keino-tekoisille saarille 1600-luvun loppupuolella ja näin em. saaret vapautuivat juutalaisasutukselle. Kaupungin laajentaessa muurejaan vuonna 1662 aikaisempien muurilinnakkeiden tilalle pian kasvanut juutalaisyhteisö saattoi rakentaa suuret synagogansa täysin julkiselle, näkyvälle paikalle, jota ei ollut vielä koskaan ennen tapahtunut koko Euroopassa. Kun varakkaat sefardijuutalaiset asuivat enimmäkseen äskettäin rakennettujen kanaalien varsilla, Amstel-joesta itään päin, synagogat sijaitsivat juutalaisen Amsterdamin sydämessä, ja vanha juutalaiskortteli sai vahvan proletaarisen ilmeen. Vasta 1800-luvulla, teollistumisen myötä, kaupunki laajeni nopeasti, ja juutalaisia asettui asumaan laajoille alueille itäisessä ja eteläisessä Amsterdammassa. Silti juutalaisen elämän keskus oli vanhan juutalaiskorttelin alueella. Tämä tilanne päättyi vasta 2. maailmansodan aikana natsiterrorin vuoksi. Kaupunkikuva muuttui 2. maailmansodan jälkeen, ja vasta 1990-luvulla alkaneet rekonstruoinnit erityisesti Sint Antoniesbreestraatin ja Jodenbreestraatin vaiheilla ovat kohentaneet muun ohessa myös alueen juutalaista ilmettä. Portugalilainen synagoga on edelleen jumalanpalveluskäytössä, kun taas aikaisemmasta ashkenazi-synagogakompleksista on tullut kaupungin juutalaisuuden historian museo.

Portugalilainen synagoga

Tämä Hollannin juutalaisten yksi merkittävimmistä rakennuksista on maailmankuulu – kuuluisampikin, kuin sitä vanhempi ashkenazi-synagoga, ja siitä on tullut julkinen symboli juutalaisen uskon harjoitukselle. Sitä kutsutaan nimillä ”Esnoga” tai ”Snoge” (portugeesin vaikutusta). Rakennuksen suuri

koko ja vaikuttava arkkitehtuuri kuvastavat Amsterdamin sefardi-yhteisön itseluottamusta samoin kuin kaupungin-hallinnon suvaitsevaisuutta; missään muualla Euroopassa eivät juutalaiset voineet näin julkisesti harjoittaa uskoaan.

Juutalaisten hajaannuksessa on kehittynyt monenkirjova arkkitehtuuri synagogien rakentamisessa aina sen mukaan, missä ympäristössä synagoga sijaitsee. Snoge rakennettiin Amsterdamin kaupunginarkkitehti **Elias Bouwmanin** suunnitelman mukaan vuosina 1671-1675. Siihen sisällytettiin symbolisia piirteitä Salomonin temppelistä, joita voi nähdä erityisesti etupihalla. Synagogaa ympäröivät rakennukset ovat matalia noudattaen sitä säädöstä, jonka mukaan synagogaa ympäröivien rakennusten oli oltava matalia, jotta kaikki voisivat nähdä itse synagogan. Heparan teksti pääsisäänkäynnin päällä on otettu Psalmista 5: 8: ”Minä saan tulla sinun temppeliisi suuren hyvytyesi tähden.” Vuosi 5432 (1672) ja rakentamisesta aloitteen tehneen rabbi **Abobin** nimi ovat tekstiin sulautettuina. Porttikäytävää koristelee kuuluisan kuvanveistäjän **Joseph Mendes da Costan** (1863-1939) teos, joka esittää poikastaan sydänverellään ruokkivaa pelikaania. Tämä on Amsterdamin sefardi-yhteisön symboli. Rakennus on varsin raskaan näköinen ulkoa päin, mutta sisätilan suurista ikkunoista johtuva hyvä valaistus keventää vaikutelmaa rakennuksen sisällä. Tooran lukemisen tasanne – *bima*, tai *tevah*, kuten sefardit sitä kutsuvat – sijaitsee keskellä rakennusta siten, että kaikkien huomio kiinnittyy siihen. Pyhiin toorakääröjen säilytyskaappi, *aron hakodesh*, sijaitsee itäisellä seinustalla ja on erittäin koristeellinen.

Synagoga oli toiminnassa toukokuuhun 1943 asti. Kuin ihmeen kautta rakennus säilyi vahingoittumattomana sodan ajan. Se on sittemmin kunnostettu kahdesti, 1950- ja 1990-luvulla. Siinä ei ole vielä lääkään lämmitysjärjestelmää eikä sähköjä. Synagogan yhteydessä on mm. ”Ets Hayiin” –kirjasto (”Elämän puu”), joka on peräisin samannimisen,

v.1637 perustetun veljeskunnan ja seminaarin ajoilta asti. Erityisesti **David Montezinos** (1828-1916) on tärkeä henkilö kirjaston historiassa, koska hän lahjoitti sille merkittävän kokoelman sefardi-juutalaista kirjallisuutta sekä käsikirjoituksia ja kuviointejä.

Ashkenazi-synagoga

Historiakirjoihin merkityn tiedon mukaan vuodesta 1635 lähtien ashkenazi-juutalaiset ovat järjestäneet uskonnollisia kokoontumisiaan kodeissaan Vlooyenburg-kadulla. Vähitellen niistä kehittyi pieniä, usein salaisia kouluja (*shul*). Niiden käytyä pieniksi ashkenazi-yhteisö sai luvan rakentaa suuren rukoushuoneen tyhjälle tontille. Hieno klassillinen rakennus oli laatuaan ensimmäinen, julkiselle paikalle rakennettu synagoga länsi-Euroopassa. Kaupungin arkkitehdit **Daniel Stalpaert** ja Elias Bouwman suunnittelivat sen. Rakennus on kreikkalaisen ristin muotoinen. Tätä tyyliä on käytetty erityisesti saman aikakauden amsterdamilaisissa kalvinistisissa kirkkoissa.

Nopeasti kasvanut seurakunta aiheutti tarpeen rakentaa vuosina 1686-88 erillinen *shul*-rakennus synagogan taakse, lihatorin yläpuolelle. Ennen pitkää, v. 1700, kolmaskin synagoga/*shul* (Dritt Shul) avattiin kahteen taloon Niuwe Amstelstraat –kadun varressa, ja tämäkin korvattiin v. 1777 valmistuneella uudella rakennuksella. Vuodesta 1740 lähtien Ets Hayim –college toimi siinä. Vuosisadat siellä opiskeltiin Toraa ja juutalaisten oppineiden kirjoituksia. Opinahjo muutti v. 1883 Rapenburgerstraat-kadulle.

Synagoga-kompleksin kulta-aika koitti kuitenkin vasta, kun Uusi Synagoga – Neie Shul – muotoutui vuodesta 1730 lähtien, useiden rakennusten tultua liitetyiksi toisiinsa uskonnollista käyttöä varten. Vuonna 1752 valmistui nykyinen synagoga. Sen vaikuttavan kupolin on suunnitellut arkkitehti **G.E. Maybaum**. Rakennuskompleksissa toimi neljä eri juutalaista seurakuntaa omine rabbeineen ja kanttoreineen. Tyylikkäässä Suuressa synagogassa sijaitsi päärabbin istuin. Juutalaiset arvostivat suuresti Alankomaiden kuningashuonetta laajan uskonnonvapauden ansiosta, johon kuului mm. juutalaisten vapaa uskonharjoitus.

1900-luvun alussa juutalaisten osallistuminen kompleksin synagogien elämään väheni johtuen sekä maallistumisesta että uusille asuinalueille muuttamisesta. Eri puolille Amsterdamia nousi uusia synagogia. 2. maailmansota muutti

kaiken myös tämän juutalaiskeskuksen kohdalla. Suuressa synagogassa viimeinen jumalanpalvelus pidettiin 1943. Rakennukset tuhottiin. Alkuperäisestä sisustuksesta säilyi vain pyhien kirjoitusten säilytyskaappi, arkki (*aron hakodesh*), koska marmorisena se ei palanut tulella. – Sodan jälkeen, pitkien neuvottelujen tuloksena, Amsterdamin kaupunki osti v. 1955 tyhjän kompleksin, ja lopulta v. 1974 päätettiin paikalle sijoittaa juutalaisten historiasta kertova museo. Uusi museo avattiin 1987.

Juha-Pekka Rissanen

Lähde: Jan Stoutenbeek & Paul Vigeveno, **Jewish Amsterdam**, käännös hollannista englanniksi: Wendie Shaffer & Donald Gardner, Epos Press, Jewish Historical Museum Amsterdam, June 2014.

LÄPINÄKYVÄÄ ISRAELILAISARKKITEHTUURIA

Maailman pisimmän ja korkeimmalla sijaitsevan lasisillan Kiinan Zhangjiajienissä on suunnitellut israelilainen arkkitehti Chaim Dotan.

Chaim Dotan suunnitteli Israelin paviljongin Shangain maailmannäyttelyyn vuonna 2010.

Maailman pisin ja korkeimmalle rakennettu lasinen silta avattiin elokuussa Kiinassa. Se ylittää Hunanin maakunnassa sijaitsevan Zhangjiajien kanjonin samannimisen kansallispuiston keskellä yli 300 metrin korkeudessa. Tämä 430 metriä pitkä ja 6 metriä leveä silta on rakennettu suurimmaksi osaksi lasista, joten monelle sillan ylittäminen on pelottava kokemus.

Tämän varsin laajaa kansainvälistä huomiota saaneen sillan on suunnitellut israelilainen arkkitehti **Chaim Dotan**. Sillan rakentaminen maksoi runsaat 3 miljoonaa euroa. Liekö Dotan saanut suunnittelutyön sen vuoksi, että hän suunnitteli myös Shanghaissa vuonna 2010 pidetyn maailmannäyttelyn Israelin paviljongin.

Zhangjiajien silta on suunniteltu kestäämään tietty määrä ihmisiä. Sille voidaan päästää vain 800 ihmistä kerrallaan. Sillan kantavuus on laskettu huolellisesti, koska vuonna 2015 Kiinassa romahti vastaavanlainen, tosin tätä pienempi lasinen silta. Sillan suunnittelijalle ja rakentajille lienee tärkeintä, että huimaavaksi kokemukseksi riittää satojen metrien korkeudessa katsoa lasisen lattian läpi maisemia, ei sen enempää.

Sillasta saa jonkinlaisen mielikuvan internetistä osoitteesta <https://www.youtube.com/watch?v=1IVv4HYksw0>.

Hannu Nyman

Juutalainen juhlakalenteri syksyllä 2016

3.10.	Rosh hashana, Juutalainen uusivuosi avaa juutalaisen kalenterivuoden 5777.
12.10.	Jom kippur, suuri sovituspäivä.
17.-24.10.	Sukkot, lehtimajajuhla.
24.10.	Simchat tora, lain ilojuhla.

RION JÄLKITUNNELMISSA

Israelin olympiamitalistit, pronssimitalit voittaneet judokat Yarden Gerbi (oik) ja Ori Sasson (vas) yhdessä Israelin urheiluministeri Miri Regevin kanssa.

Kuva: Courtesy.

Egyptiläinen judoka Islam El Shehaby kieltäytyi kättelemästä israelilaista kilpakumppaniaan Ori Sassonia Rion olympialaisissa käydyn ottelun jälkeen. Kuva: AP.

Rion olympialaiset herättivät monenlaisia tunteita. Parhaimmillaan tunteet purkautuivat valtaisana ilona saavutetun voiton vuoksi. Tunteita herättivät myös monet dramaattiset tapahtumat urheiluareenoilla samoin kuin niiden ulkopuolella. Erityisen paljon Rion kisat saivat huomiota muiden kuin kisatapahtumien vuoksi. Kisajärjestelyt, kisa-kaupungin olosuhteet, Brasilian vaikea taloudellinen ja poliittinen tilanne ja urheilijoiden edesottamukset kilpailujen ulkopuolella saivat laajaa huomiota.

Suomalaisten menestys oli perin vaatimatonta. Itse asiassa Suomi ja Israel painivat koko lailla samoilla sijoilla. Kun Suomi sai yhden pronssimitalin, Israel sai niitä kaksi, molemmat judossa. Tässä suhteessa olimme melko lailla toisiamme lähellä. Sen sijaan Suomi ja Israel ovat hyvinkin kaukana toisistaan, kun katsotaan pintaa syvemmälle, sinne, miten eri maihin koko maailmaa yhdistävässä olympialiikkeessä suhtaudutaan.

Israelin toisen pronssimitalin judossa tuonut **Ori Sasson** joutui kansainvälisen julkisuuden kohteeksi heti ensimmäisessä ottelussaan, tai pikemminkin tuon ottelun jälkeen. Sassonin ensimmäinen vastustaja, Egyptin **Islam El Shehaby**, kieltäytyi tervehtimästä ja kättelemästä vastustajaansa.

Hän kieltäytyi myös judolle hyvin keskeisestä eleestä, vastapuolelle osoitetusta kumarruksesta heti ottelun jälkeen. Vaikka Kansainvälinen olympiakomitea antoikin egyptiläiselle vakavan huomautuksen, ilmaan jäi leijumaan tunnelma, jonka mukaan arabimaiden on vaikea osoittaa olympiahenkeä israelilaisia urheilijoita kohtaan.

Israelin parlamentin Knessetin jäsen **Yoel Razvozov**, itsekin aikanaan olympiakisoissa kilpaillut judoka, lähetti tapahtuman johdosta kirjeen KOK:n presidentille **Thomas Bachille** vaatien, ettei Israelin lippua syrjittäisi missään kisoissa, ei edes silloin, jos kisoja järjestetään arabimaissa. Hänen mukaansa tällaisessa on kyse olympiahengen vastaisesta toiminnasta, joka pitää ehdottomasti torjua. Tällaisen huolen taustalla on ehdotus, jonka mukaan Israel ei saisi käyttää omaa lippuaan, vaan se tulisi korvata aina kulloinkin kisoja järjestävän kansainvälisen liiton lipulla.

Yoel Razvozov on muistellut myös omaa uraansa ja sitä, miten hän aikanaan kilpaillessaan kohtasi saman vastustuksen. Iranilaiset kilpakumppanit kieltäytyivät kategorisesti ottelemasta häntä vastaan.

Hannu Nyman

USKONTOJEN YHTEINEN JULKILAUSUMA TERRORISMIA VASTAAN

Viime aikojen ikävät tapahtumat, ennen muuta lukuisia kuolonuhreja vaatineet terrori-ot ovat herättäneet voimakastakin keskustelua uskontojen roolista maailmassa. Tämän puolen ovat nostaneet esille erityisesti monien terrori-iskujen liittäminen yhteen islamin kanssa. Vaikka monet islamilaiset johtajat ovat selkeästi sanoutuneet irti terrorismista, ääri-islamisuus – siis uskonto – liitetään edelleen näihin tekoihin.

Uskontojen välisen yhteistyön seminaarissa viime toukokuussa avauspuheen piti ulkoministeri Timo Soini. Kuva: UM.

Paineen kohdistuessa islamiin monet ovat ehdittäneet muistuttamaan, miten kristitytkin ovat osanneet olla väkivaltaisina. Esimerkkejäkin etsitään eri puolilta maailmaa. Ja jotta asetelma olisi tasapuolinen, löytyy niitäkin, jotka jaksavat nostaa esille ääri-juutalaisten iskut Israelissa. Kaikki tämä unohtamatta hindujen aiheuttamia väkivaltaisuuksia Intiassa tai buddhalaisten Myanmarissa.

Historia on siinä suhteessa armoton, että yksikään uskonnoista ei selviä väkivallan suhteen puhtain paperein. Syykin on perin yksinkertainen: kaikissa näissä on aina mukana ihmisen, ja ihmisessä asuu tuo merkillinen piirre käyttäen omaa lajiaan kohtaan äärimmäisenä keinona väkivaltaa.

Kaiken edellä sanotun jälkeen onkin merkittävää se, että maailmalla on herätty toimimaan uskontojen osalta rauhanomaisen rinnakkainelon puolesta. Eikä Suomi ole tässä joukossa vähäisin.

Vuonna 2007 järjestettiin Espoon Hanasaassa seminaari ”Uskonnot suomalaisessa yhteiskunnassa”. Tuon seminaarin merkittävä tulos oli uuden foorumin syntyminen. ”Uskontojen yhteistyö Suomessa (USKOT)” on alusta alkaen rakentanut siltoja eri uskontojen, mutta varsinkin kristinuskon, islamin ja juutalaisuuden välille.

Tälle yhteistyölle antoi tunnustuksensa myös ulkoministeri **Timo Soini**, joka avasi viime toukokuussa pidetyn uskontojen välisen seminaarin Helsingissä. Samalla kun ulkoministeri ilmaisi syvän huolensa uskontojen alueella kasvaneesta suvaitsemattomuudesta, diskriminoinnista ja väkivallasta, hän asettui vahvasti tukemaan sitä kehitystä, jossa maailman uskonnolliset johtajat asettuvat yhteiseen rintamaan kai-

kenlaista uskonnollista syrjintää vastaan. Erityisen tunnustuksen Soini antoi juuri USKOT-foorumin tekemälle työlle.

Osoituksena ”Uskontojen yhteistyö Suomessa – USKOT-foorumi ry:n” yhteistyökyvystä on yhdistyksen viime keväällä laatima julkilausuma, johon meidänkin on syytä tutustua:

USKOT-FOORUMIN KANNANOTTO

USKONNOT YHDESSÄ

VIHAA JA TERRORISMIA VASTAAN

Elämme Euroopassa uudenlaista aikaa, jossa terrorismista on tullut osa arkeamme. Viimeaikaiset joukkomurhat Brysselissä, Istanbulissa ja Ankarassa sekä useissa muissa kohteissa eri puolilla maailmaa kylvävät pelkoa ja ahdistusta. Suomen muslimeja, kristittyjä ja juutalaisia edustava USKOT-foorumi yhtyy järkytykseen silmittömästä väkivallasta ja huoleen demokratiasta ja yhteiskuntarauhasta. Summitainen tappaminen ja terrorismi eivät ole hyväksyttävä keino minkään päämäärän ajamiseksi. Erityisen tuomittavaa on väkivallan perustelevinen uskonnolla.

Järkyttävät viharikokset tapahtuvat koko ajan meitä lähempänä. Samalla omassa maassamme on lisääntynyt pelon ja vihan lietsonta, joka lisää vastakkainasettelua, synnyttää ääri-ilmioita ja aiheuttaa turvattomuutta. Kokonaisia kanssaryhmiä leimataan uskonnon tai ihonvärin perusteella. USKOT-foorumi painottaa, että paras turva viharikoksia vastaan on uskontojen, vakaumusten ja kulttuuritaustojen turvallinen rinnakkainelo, vuoropuhelu ja yhteistyö. Tarvitaan rohkeutta kohdata vieras tai muukalainen, mutta vaikeneminen vääryyden edessä antaa tilaa vihapuheelte ja vihateoille. Tiedon puute voi myös johtaa uskontojen väärinkäyttöön niiden omia arvoja vastaan.

Meidän tulee yhdessä rintamassa jatkaa uskontojen ja vakaumusten vuoropuhelua ja yhteistyötä. Näin rakennamme yhteistä Suomea, Eurooppaa ja maailmaa avoimuuden, luottamuksen ja kunnioituksen hengessä. Tavoitteemme on demokraattinen yhteiskunta, jossa kaikkien ihmisoikeuksia vaalitaan ja jossa kaikki voisivat tuntea olevansa kotona.

USKOT-foorumin hallituksen puolesta:

Atik Ali, puheenjohtaja Suomen Islam-seurakunta

Kaarlo Kalliala, varapuheenjohtaja

Suomen evankelis-luterilainen kirkko

Yaron Nadbornik, varapuheenjohtaja

Suomen juutalaisten seurakuntien keskusneuvosto ry

Hannu Nyman

ISRAEL VUONNA 5777

Esitelmä- ja keskustelutilaisuuksien sarja syksystä 2016 kevääseen 2017
Helsingin yliopisto, päärakennuksen sali 12, Fabianinkatu 33 (3. krs)

- to 22.9.2016 klo 18.00 **"Daavidin kuningaskunta arkeologin näkökulmasta":**
Professori Minna Silver
- to 17.11.2016 klo 18.00 **"Israelilaista oopperaa etsimässä":**
Pianotaiteilija Folke Gräsbeck
- to 26.1.2017 klo 18.00 **"Viimeinen juna Moskovaan - neuvokas pelastuminen":**
Suurlähtetilas René Nyberg
- to 16.3.2017 klo 18.00 **"Juutalaisuuden eri suuntaukset Israelissa ja maailmalla tänään":**
Synagogaesimies Ariel Nadbornik
- to 6.4.2017 klo 18.00 **"Jerusalem, Cannes, Hollywood:
Israel kansainvälisten menestyselokuvien takana":**
Elokuvaohjaaja Mikko Myllylahti
- Tilaisuuksiin on vapaa pääsy. Tervetuloa!
Järjestäjänä Helsingin Suomi-Israel Yhdistys ry
Lisätiedot Anna Muukkoselta: armuukkonen@hotmail.com.

Suuri Israel-ystävyyshuhla

Su 6.11.2016 klo 15

Kampin palvelukeskuksen auditoriossa, **Salomonkatu 21 B, Helsinki**

Ohjelmassa: Israelin Suomen uuden suurlähtetilään Dov Segev-Steinbergin puhe, Suomen valtiovallan edustajan puhe, Joonas Hasan akustisine trioineen (kitara, laulu, lyömäsoittimet), juutalaisen koulun oppilaiden musiikkiesityksiä ym.

Tilaisuuden järjestää Israel ystävyystoimikunta

Juutalainen tanssiperinne -seminaarin jatkotapahtumat

"Ikiaikaisia tansseja...pohdintaa juutalaisen tanssiperinteen tiimoilta!"

Tanssiseminaarin ja harjoittelun jatkoa luvassa vielä kahdesti tänä syksynä:

* 15.10 klo 16-18 ja

* 12.11 klo 16-19

tanssstudio Tanssikeitaassa, Hiihtäjätie 4, Helsinki, lähellä Herttoniemen metroasemaa.

Lokakuun seminaarissa opitaan Irene Jelinin opastuksella psalmi-tanssi sekä Klezmer-tanssien kuviota. Marraskuussa jatketaan samoissa merkeissä, ja palataan myös israelilaisiin piiritansseihin Jouni Pajusen johdolla. Osallistumismaksu 20 € / kerta, yht. 40 €, maksetaan etukäteen Suomi-Israel Yhdistysten Liitto ry:n tilille FI75 5710 5220 1183 18. Ilmoittautuminen tapahtumiin: juhapekkarissane@hotmail.com / p. 044 516 6120.

VENÄJÄ – YHTEISET JA ERILAISET INTRESSIT SUOMELLE JA ISRAELILLE

Israelin pääministeri Benjamin Netanyahu sekä Venäjän presidentti Vladimir Putin ovat tavanneet viimeksi kuluneen vuoden aikana jo kolmesti. Päällimmäisinä aiheina ovat olleet Syyrian sota sekä maiden välinen tiivistyvä taloudellinen yhteistyö.

Virallinen Suomi on joutunut viime aikoina tekemään niin omalle väelle kuin ulkopuolisillekin selkoa siitä, millainen meidän suhteemme itäiseen naapuriimme Venäjään oikein on. Viimeksi tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** torjui Helsingin Sanomien esittämän käsityksen, jonka mukaan hänen tekemänsä aloite Itämeren yllä lentävien koneiden transpondereiden käyttämisestä olisi herättänyt ”hämmennystä” eri puolilla maailmaa.

Suomen suhde Venäjään on ollut erityisen tarkkailun alla varsinkin sen jälkeen, kun Venäjä miehitti Ukrainan valtiolle kuuluneen Krimin niemimaan. Seuranneet EU:n ja Venäjän toinen toisilleen julistamat boikotit ovat sen jälkeen häirinneet merkittäväällä tavalla kummankin osapuolen elämää,

ennen muuta talouselämää. Helppoa ulospääsyä kriisistä ei näytä löytyvän, mutta yhteydenpitoa osapuolten välillä pyritään pitämään yllä.

Suomen ja EU:n Venäjä-suhteiden rinnalla omia ratkaisujaan ovat etsineet myös muut maailman maat. Osalla niistä suhteet ovat niin ohuet, että mitään erityistä ei tarvitse edes yrittää tehdä. Mutta Euroopan ja Yhdysvaltojen ulkopuolella on monia sellaisia maita, joilla on merkittävät suhteet Venäjään. Yksi näistä maista on Israel.

EU:n ja Venäjän suhteiden kriisiytyttyä Venäjän ja Israelin suhteet ovat yllättäen nousseet aivan uudelle tasolle ja tulleet aiempaa tärkeämmiksi kummallekin osapuolelle. Näyttää siltä kuin toisen ongelmat olisivat toisen menestys.

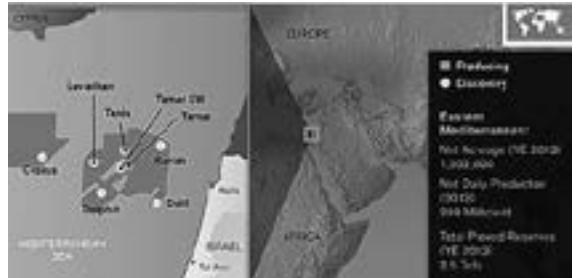
Yhteydenpito tiivistyy ja asekauppa kasvaa

Kun oma presidenttimme on saanut, viimeksi naapurimaamme Ruotsin taholta, vahvaa kritiikkiä siitä, että hän pitää yllä henkilökohtaisia suhteita Venäjän presidenttiin **Vladimir Putiniin**, Israelin aktiivisuus tapaamisten suhteen on tätäkin aktiivisempaa.

Israelin pääministeri **Benjamin Netanyahu** on tavannut Venäjän presidentin viimeisen vuoden aikana jo kolme kertaa. Sen lisäksi Israelin presidentti **Reuven Rivlin** teki virallisen valtiovierailun Venäjälle tämän vuoden maaliskuussa. Tuon vierailun aikana Rivlin kosketteli meille suomalaisillekin kiintoisaa aihetta. Hän pyysi presidentti Putinia vaikuttamaan siihen, että YK:n rauhanturvaoperaatio UNDOF voisi palata takaisin paikoilleen. Tuossa operaatiosahan on palvelut aikanaan myös satoja suomalaisia rauhanturvaajia. Virallisten tapaamisten lisäksi maiden johtajat ovat pitäneet tiivistä yhteyttä myös puhelimitse. Yhteyksiä on tiivistetty myös eri ministeriöiden välillä.

Tälle tiiviille yhteydenpidolle on toki hyvä syy: sota Syyriassa. Venäjän aktivoituminen alueella on synnyttänyt välttämättömän tarpeen selkiyttää kummankin osapuolen, Venäjän ja Israelin toimintatapoja. Sotilaallinen yhteydenpito on ollut tiivistä. Informaatiota on jaettu viikoittain. Tärkeintä on ollut sopia toimista, joilla vältetään Israelin ja Venäjän ilmavoimien koneiden joutuminen toistensa tullinjalalle. Pelisäännöistä on kerrottu sovittu jopa niin pitkälle, että venäläiset lentokoneet ovat saaneet lentää Israelin ilmatilassa ilman seuraamuksia, ja vastaavasti venäläiset ovat katsoneet toisaalle, kun israelilaiset ovat iskeneet Syyrian alueella Libanonissa toimivan Hezbollahin käyttöön tarkoitettuihin aselähetyskiin.

Osoituksena siitä, kuinka tärkeänä kumpikin osapuoli pitää sotilaallisen neuvonpidon merkitystä on se, että Netanyahu vieraillessa Moskovassa viime vuoden syyskuussa julkisuuteen kerrottiin hänen delegaatioonsa kuuluneen poikkeuksellisesti myös Israelin puolustusvoimien komentajan, kenraaliluutnantti **Gadi Eisenkotin** sekä sotilastiedustelun johtajan, kenraalimajuri **Herzi Halevyn**. Yhteistyötä on tiivistetty myös aseteknologian alueella. Nykyisin niin muodikkaat lennokit ovat osa Venäjän armeijan kalustoa. Niitä on ostettu Israelista satojen miljoonien dollareiden arvosta. Onpa Venäjän Jekaterinburgiin rakennettu jopa tällaisten Israelissa kehitettyjen lennokkien kokoamistehdas.

Välimereltä, Israelin rannikolta on löydetty suunnattomat määrät maakaasua. Sen hyödyntämiseksi Israel on tarvinnut sekä amerikkalaisten että venäläisten apua. Venäläisenä yhteistyökumppanina toimii suomalaisillekin tuttu Gazprom.

Maakaasua ja ansaripetopunkteja

Israelin ja Venäjän suhteiden tiivistyminen ei ole kuitenkaan tapahtunut pelkästään sotilaallisella puolella. Toinen merkittävä ja kaiken aikaa kasvava yhteistyön alue on talous. Samalla kun me suomalaiset joudumme hyväksymään EU:n päättämät pakotteet, Venäjän ja Israelin välillä sellaisia ei ole. Päinvastoin, nämä kaksi maata ovat allekirjoittaneet sopimuksen maiden välisestä vapaakaupasta.

Yksi taloudellisesti merkittävä yhteistyöhanke Venäjän ja Israelin välillä tulee olemaan Välimerestä löytyneiden maakaasuvarantojen hyödyntäminen. Samainen Gazprom, jonka kanssa meillä on tarkoitus rakentaa uusi Pyhäjoen atomivoimala, on tarjoutunut auttamaan Israelia niiden suunnattoman suurien maakaasuvarojen tuotannossa. Helmikuussa 2013 Gazpromin tytäryhtiö allekirjoitti israelilaisen yhtiön kanssa sopimuksen yksinoikeudesta ostaa seuraavien 20 vuoden ajan Haifan edustalla sijaitsevan Tamarin kaasukentän tuotanto. Ei siis ihme, että presidentti Putin on arvioinut venäläisten investointien arvoksi 7-10 miljardia dollaria. Netanyahu vierailu Moskovaan tämän vuoden huhtikuussa sisälsi juuri tämän hankkeen käsittelyä.

Toinen merkittävä alue, jossa Israelin ja Venäjän intressit kohtaavat, on maatalous. Venäjään kohdistetut boikotit sekä öljyn hinnan roima pudotus ovat ajaneet maan sellaiseen ahdinkoon, missä monet välttämättömätkin asiat tuntuvat jäävän huonolle hoidolle. Samalla maan mahdollisuudet käydä kauppaa ihmisille aivan välttämättömistäkin elintarvikkeista heikkenee.

Kooltaan varsin pieni ansaripetopunkki (Phytoseiulus persimilis) rakentaa tiivistä talousyhteistyötä Venäjän ja Israelin välille. Venäjä on ostanut Israelista 500 miljoonaa tällaista toimimaan puolestaan toisenlaisten tuholaiden torjunnassa.

Israelin maatalouden ulkomaankaupasta 30 prosenttia on suuntautunut Venäjälle. Näin suuri prosenttiosuus vaikeuksiin joutuneen maan kaupassa merkitsee israelilaisille maanviljelijöille kymmenien miljoonien dollareiden tappioita.

Vastaavasti solmitun vapaakauppasopimuksen myötä Venäjälle avautuvat markkinat ovat suuri mahdollisuus Israelille. Lukuisat israelilaiset innovaatiot odottavat pääsyä Venäjälle. Yksi viimeisimmistä uutisista saattaa ensin hymyilyttää, mutta kertoo sekä innovaatioiden että ideoiden runsaudesta. Venäjän maataloudelle, niin kuin kaikille maatalouksille on tärkeää välttää luonnon itsensä aiheuttamat katastrofit. Niinpä maa osti Israelista 500 miljoonaa ansaripetopunkkia – itsessään varsinainen pieni peto, mutta loistava apu pyrittäessä tuhoamaan kasvintuhoajia. Israelissa on siis yritys, joka on erikoistunut ansaripetopunkkien tuottamiseen, ja nyt tällä bisnesalueella tehdään kansainvälistä kauppaa.

Oma erityinen talouden alueensa on myös turismi. Venäläiset ovat toiseksi suurin turistiryhmä Israelissa amerikkalaisten jälkeen. Vuonna 2012 kerrotaan 320 000 venäläisen vierailleen turistina Israelissa. Israelin ja Venäjän välillä on jo vuodesta 2008 ollut viisumivapaus, sopimus, joka Suomen ja Venäjän väliltä vielä puuttuu.

Yhteyden juuret historiassa

Venäjä on Suomelle ja Israelille kummallekin tärkeä maa. Kummankin historiassa Venäjä on näytellyt keskeistä roolia. Oma asemamme Venäjän naapurina merkitsee jatkuvaa työ-

kentelyä naapurisuhteiden rakentamisessa. Israelin kohdalla Venäjän vaikutus näkyy sekin maan historiassa. Sionismin innoittamat juutalaiset saapuivat alussa pääosin Venäjältä. Siellä ovat monen Israelin merkkihenkilön juuret. Israelin tunnetuimpiin sotasankareihin ja poliitikkoihin kuulunut **Jitshak Rabin** syntyi tosin Jerusalemissa, mutta venäläisten emigranttien lapsena. Israelin pääministerinäkin toiminut **Golda Meir** syntyi Kiovassa. Maan nykyinen ulkoministeri **Avigdor Liberman** syntyi Moldavian neuvostotasavallassa. Neuvostoliiton hajottua yli miljoona venäläistä on muuttanut Israeliin. Netanyahun vierailujen tuloksena on sovittu myös siitä, että Venäjä maksaa kymmenien tuhansien Israelissa asuvien venäläisten eläkkeitä niiltä osin kuin ne ovat kerntyneet Venäjällä.

Näin vahvasta venäläisestä taustasta johtuu myös se, että Venäjän ja Ukrainan välisessä kriisissä Israelilla on oivan oma problematiikkansa. Maan venäjänkielisen väestön keskuudessa on niin Venäjän kuin Ukrainan puolesta puhuvia. Ei siis liene helppoa lähteä tuomitsemaan kumpaakaan osapuolta, jos varsinkin haluaa päästä seuraavissa vaaleissa maan parlamenttiin Knessetiin.

Israelin vaikea asema tässä suhteessa tuli konkreettisella tavalla kansainvälisen yhteisön tietoisuuteen maaliskuussa vuonna 2014, kun YK:ssa äänestettiin Venäjän toimet Ukrainassa tuomitsevista päätöslauselmasta. Israelin edustajaa ei näkynyt salissa lainkaan. Eli Israel ei äänestänyt, mutta samalla kieltäytyi tuomitsemasta itsenäisen valtion alueelle tunkeutumisen. Israelista, joka pyrkii esiintymään moraalisesti korkeatasoisena valtiona, tällainen menettely ei anna kovin hyvää kuvaa.

Suomen ja Israelin Venäjä-suhteissa on paljon yhteistä, ja samalla monia eroavuuksia. Yhteistä on ennen muuta se, että Venäjän menestys on samalla niin meidän kuin israelilaistenkin menestys. Siksi on toivottavaa, että kumpikin pieni valtio suuren Venäjän kanssa toimiessaan voisi löytää viisaat ja oikeat tavat toimia. On syytä muistaa, että tällaisessa yhteistyössä ei sittenkään ole tärkeintä taloudellinen menestys, vaan ennen muuta ihmisen kokonaisvaltain hyvinvointi. Siihen kuuluu myös oikea eettinen ja moraalinen toiminta, niin yksilönä kuin kansakuntina. Tätä viisautta tarvitaan nyt niin Suomessa ja Israelissa – kuin myös Venäjällä.

Hannu Nyman

Lähteet: LeMonde diplomatique & Novaja Gazeta (suomenkielinen versio), Reuters, New York Times, The Washington Institute for Near East Policy, Jewish Press sekä Benjamin Netanyahun omat nettisivut. Kuvat: Nonalignent, Wikipedia.

UUSI ISRAELIN SUURLÄHETILÄS SAAPUNUT SUOMEEN

Suomi-Israel Yhdistysten Liiton puheenjohtaja Juha-Pekka Rissanen puolisonsa, Vantaan Suomi-Israel yhdistyksen puheenjohtajan, Hanna Rissanen kanssa tapasivat Suomen Israelin uuden suurlähettilään Dov Segev-Steinbergin tämän käydessä maassamme lyhyellä tutustumiskäynnillä elokuussa. Kuva: Juha-Pekka Rissanen.

Israelin uusi Suomen suurlähettiläs on **Dov Segev-Steinberg**. Hänen työ kautensa alkoi 1.9.

Dov Segev-Steinberg on toiminut viimeksi sekä Etelä-Afrikassa että Intiassa. Etelä-Afrikassa hän oli Israelin suurlähettiläänä vuoteen 2013. Etelä-Afrikan ohessa hän toimi lähettiläänä myös Namibiassa. Intiassa Segev-Steinberg toimi Bengalurun konsulaatissa sen päällikkönä.

Joidenkin mediatietojen mukaan Dov Segev-Steinberg joutui Etelä-Afrikan vuosinaan kohtaamaan vahvaakin kritiikkiä edustamaansa Israelia kohtaan. Jo vuonna 2012 hän vastasi kysymyksiin, jotka mitä todennäköisimmin tulevat eteen myös täällä Suomessa. Silloin Etelä-Afrikassa keskusteltiin Länsirannalla valmistettuihin israelilaistuotteisiin tehtävistä lisämerkinnöistä.

Uusi Israelin Suomen suurlähettiläs on pyrkinyt perehtymään myös niiden maiden uskonnollisiin oloihin, joissa on työskennellyt. Kiintoisaa on tieto, että hän on opiskellut islamilaista teologiaa sekä perehtynyt myös hindulaisuuteen ja sikhiläisyyteen.

Kiintoisa on myös se tieto, jonka mukaan Dov Segev-Steinberg on hyvä kokki. Tämän taidon hän kertoo perineensä perheensä kautta. Isoäiti ja äiti ovat olleet hyviä ruoanlaittajia.

Ennen saapumistaan uusi suurlähettiläs on toimittanut suomalaisille tervehdyksen, jonka julkaisemme ohessa:

Tervehdys uudelta Israelin Suomen suurlähettiläältä

Shalom, hyvää päivää! Nimeni on Dov Segev-Steinberg. Minut valittiin muutama kuukausi sitten Israelin Suomen sekä Viron uudeksi suurlähettilääksi. Olen yli 35 vuoden ajan palvellut Israelin ulkoasiainministeriötä monissa eri paikoissa, kuten Pohjois-Amerikassa, Aasiassa, Afrikassa ja Lähi-idässä. Suomi on ensimmäinen asemapaikkani Euroopassa. Nykypäivänä ei ole helppoa olla israelilainen Euroopassa tai muuallakaan maailmassa, mutta olemme onnekkaita, että meillä on teidän kaltaisianne ystäviä. Olen varma, että kun tulen heinäkuussa Suomeen, saan tavata monia hyviä ystäviä, jotka ovat uskollisia ja antautuneita Israel-asioille, ja auttavat minua tuomaan todellisen kuvan Israelista suomalaisille. Odotan innolla tapaavani teidät maassanne. Toivottan teille kaikkea hyvää. Shalom, lehitraot, hei hei! Jumala siunatkoon teitä.

Hannu Nyman

RIEMUVUOSI – MESSIAANISEN ILON TÄYTTYMYS

Jouko Jääskeläinen

Jeesus todisti, että hänet on lähetetty julistamaan "Herran otollista vuotta" (Luuk 4:19, vanha käännös). Uusi käännös sanoo suuremmin: "riemuvuotta".

Mikä oli tuo riemuvuosi, joka on antanut nimensä aika monelle myöhemmälle tapahtumalle itse asiassa vielä kuitenkään toteutumatta ihmisten ja Kristukseen uskovien elämässä? Roomalaiskatonilinen kirkko viettää aika ajoin, 25 vuoden välein, riemuvuotta, joka antaa erityisen kutsun katuville. Parhailaan on siellä menossa ylimääräinen laupeuden riemuvuosi. Juutalainen sapattivuosi joka seitsemäs vuosi sekoitetaan sisällöltään silloin tällöin riemuvuoteen.

Näinä aikoina Israelin kansan kohdalla puhutaan erityisesti riemuvuodesta, kun meidän lokakuumme 2016 alkupuolella alkava juutalainen uusi vuosi (juutalaisessa kalenterissa vuosi 5777) sisältää ensi keväänä Jerusalemin yhdistymisen 50-vuotisjuhlan.

Oikea riemuvuosi ei kuitenkaan ole mikään näistä, vaan se on vielä kokonaan toteutumaton juhla – todellinen messiaanisen juutalaisen ja syvän kristillisten odotuksen juhla, vaikka ehkä sittenkin vain harvat kiinnittävät siihen mieltänsä.

Mooses riemuvuodesta

Mooses käski viettää riemuvuotta (3. Moos. 25 ja 5. Moos. 15). Se oli omaisuuden hoitoon ja talouden moraaliin liittyvä suurin juhla. Kun sapattivuoden alkaessa joka seitsemäs vuosi tuli antaa velat anteeksi ja vapauttaa orjuuden omaiseen suhteeseen joutuneet lähimmäiset, niin riemuvuosi "räjäytti pankin". Kun täynnä oli seitsemän sapattivuotta, siis yhteensä 49 vuotta, niin 50:n vuoden alkaessa tuli julistaa riemuvuosi. Tämä tapahtui uuden vuoden alkavan seitsemännen kuun 10. päivänä suurena sovintopäivänä pasuunan soitolla.

Riemuvuoden alkaessa tuli julistaa vapautus koko maassa. Jokainen maansa myynyt tai menettänyt, hän tai hänen perillisensä, sai alkuperäisen maaomaisuutensa maksutta ja korvauksetta takaisin. Jos lakia olisi koskaan noudatettu, se olisi ollut ainutlaatuinen rakenteellinen moraalinen teko, jolle kaikki marxilaiset, radikaalit ja ihan tavallisetkin talousopit olisivat joutuneet nostamaan lakkia hyvinkin korkealle.

Käytännössä syrjään jätetty

Mainittua lakia ei liene koskaan noudatettu. Riemuvuoden vaatimisesta on luovuttu kauan sitten mm. sillä perusteella, että kaikki sukukunnat eivät ole Israelin maassa. Kaukaa historiasta lasketaan sapattivuotta niin, että viimeksi se oli syksystä 2014 syksyyn 2015. Itsekin kesällä 2015 sain nähdä joitakin paikkoja Israelissa, joissa sato oli lain mukaan jätetty korjaamatta. Laskettaessa vain sapattivuusia, joista seuraava alkaa vuonna 2021, on tehty virhe. Jokainen riemuvuosi tulisi näet laskea yhdeksi vuodeksi aina seitsemännen sapattivuoden jälkeen.

Danielin vuosiviikot

Vaikka emme tiedä oikeaa riemuvuoden ajankohtaa, niin viidenkymmenen vuoden jakso on joissakin juutalaisissa tulkinnoissa tärkeä. Muistamme, että vuonna 1917 annettiin Balfourin julistus ja vuonna 1967 Jerusalemi yhdistyi. Riemuvuosi tulee lähelle profeetta Danielin esitystä vuosiviikoista. Danielin kirjan 9. luku kertoo eripituisista vuosiviikkokaksoista. Käsittääkseni Jeesuksen elämässä toteutui yksi tällainen jakso, seitsemän vuosiviikkoa eli 49 vuotta.

Johanneksen evankeliumin toisen luvun mukaan kansan johtomiehet kiistelivät Jeesuksen kanssa temppelein myyntikulttuurista ja temppelein rakentamisesta ”kolmessa päivässä”. Tämä väittely tapahtui Jeesuksen aktiivisen toiminnan ensimmäisellä pääsiäiskäynnillä temppeleissä. Kansan johtajat sanoivat, että 46 vuotta oli temppeleitä rakennettu. Tämä tarkoitti aikaa lastenmurhaaja Herodeksen käskystä rakentaa temppeleitä ja samalla kaupunkiakin, eli noin vuodesta 19 eKr. vuoteen 27 jKr. Kolmen vuoden kuluttua tästä väittelystä Jeesus kuoli, ajanlaskumme mukaan ilmeisesti huhtikuun alussa vuonna 30. Hän oli voideltu, joka tuhottiin ja jolta ei inhimillisessä mielessä jäänyt mitään. Jeesuksen syntymän laskennassa lienee noin neljän vuoden virhe.

Tätä samaa seitsemän vuosiviikon aikaa (49 vuotta) ja riemuvuoden aikaa (50. vuosi) pidetään tietyllä tavalla tärkeinä myös nyt, kun pakanoiden ajat kääntyivät päätökseen vuonna 1967. Silloin Jerusalem ei enää ollut pakanoiden eli ei-juutalaisten tallattavana. Tapahtumista nousee esille messiaanisen odotuksen vahva tunne. Jumalalla on kuitenkin oma ajanlaskunsa ja Messiaan paluu – uskomme mukaan Jeesuksen paluu – tapahtuu Jumalan aikataulun ja päätösten mukaan.

Juhlien huikea huippu

Riemuvuodella on kuitenkin aivan huikea messiaanisen vapautuksen sanomansa. 3. Mooseksen kirjan 23. luvun määräämät neljä juhlaa ovat toteutuneet sekä juhlina että messiaanisinä tapahtumina. Jeesus on ristiinnaulittu pääsiäisenä. Hänet laitettiin hautaan ennen sapattia, joka aloitti happamattoman leivän juhlan. Se on synnistä vapaan elämän esikuva. Hän on näyttäytynyt ensimmäisille uskoon tulleille ensihedelmien juhla eli sunnuntaina pääsiäisen jälkeen. Viikkojuhla, shavuotina, meidän helluntainamme, Jumala on lähettänyt Pyhän Hengen ja aloittanut seurakunnan ajan.

Profetiassa 3. Mooseksen kirjan 23. luvun mukaan edessä ovat seitsemännen kuun pasuunan soiton juhla eli uusi vuosi. Sitä Uusi testamentti käyttää esikuvana Kristuksen paluusta. Edessä on suuri sovintopäivä, jom kippur, jolloin ”teille (israelilaisille) toimitetaan sovitus”. Kaikki tämä suuri onni ja autuus täydellistyvät, kun Roomalaiskirjeen 11. luvun mukaan ”kaikki Israel on pelastuva”. Tätä ennakoivat myös lehtimajanjuhla, kolmas sadonkorjuun juhla. Se alkaa lokakuulla eli juutalaisessa kalenterissa seitsemännen kuun 15. päivänä. Monet kristityt haluavat aivan oikein viettää sitä jo nyt, mutta sen todellinen toteutuma on vasta edessä.

Kansat riemuvuotena

Kahdeksanpäiväinen lehtimajanjuhla symboloi erityisellä tavalla riemuvuotta. Profeetta Sakarja toteaa kirjansa 14. luvussa, että kansoista, ilmeisesti aivan kaikkialta, tullaan Jerusalemiin viettämään lehtimajanjuhlaa. Se onkin luonnollista, jos halutaan toteuttaa tasaukseen ja omaisuuksien oikeudenmukaiseen jakoon perustuvaa elämää myös maailman eri kansojen kesken. Toki muutkaan juhlat eivät jää viettämättä. Tässä nykyisessä ajassa, lihassa ja maallisessa majassa kaikki sovinto Jumalan ja ihmisten välillä ja kesken perustuu aina pääsiäisen sovituksen sanomaan.

Hesekielin kirjan loppulukujen mukaan uudistuneessa Israelissa juhlat ja riemuvuosikin ovat luonnollinen osa elämää. Oikeudenmukaiseen maan jakoon ja riemuvuoden viettoon osallistuvat myös muukalaiset, ”jotka ovat synnyttäneet lapsia keskuudessanne”. On kiistely siitä, onko tämän evankeliumin julistukseen perustuvan armotalouskauden jälkeen ennen iankaikkisuutta mitään väliaikaa eli tuhatvuotista jaksoa. On muistettava, että sellaista eivät toteuta ihmiset, poliitikot eivätkä kirkot. Se on Jumalan suuri armoteko. Se on aika, jolloin Jumalan käskyt ovat arvossaan ja toteutuvat ihmisten ja luonnonkin elämässä. Jesajan mukaan jopa synnintekijä vasta satavuotiaana kohtaa väärin tekemistensä seuraukset.

Kristuksen juhla

Riemuvuosi on mitä suurimmassa määrin yhteiskunnallinen juhla ja sen esikuva. Samalla se on vain ja ainoastaan Kristuksen, Vapahtajamme juhla.

Joka tämän toteutumisen saisi nähdä, hän ei tässä ajallisessa elämässä voisi odottaa ja kokea enää mitään suurempaa. Nyt murhe ja tuska täyttävät mieleemme omien syntiemme sekä ihmiskunnan pahuuden vuoksi. Tuo juhla tuo käsittämättömän ilon.

Jouko Jääskeläinen on valtiotieteiden tohtori ja toiminut kristillisdemokraattien kansanedustajana vuosina 1991-2003 ja 2011-2015. Hän on myös kaupunginvaltuutettu Vantaalla sekä nykyisen luterilaisen kirkon ylimmän päättävän elimen, kirkolliskokouksen jäsen. Jouko Jääskeläisen väitöskirjan otsikkona on *Yhteisöllisyys juutalaisessa kansallisuusajattelussa ja Israelin valtion itsenäisyysjulistuksessa (2008)*.

ELOKUVAT AVAAVAT ISRAELILAISTA NYKYTODELLISUUTTA

Kiittäviä, joskus jopa ylistäviä arviointeja saanut elokuva Mr. Gaga kertoo nykytanssin johtaviin koreografeihin kuuluvasta israelilaisesta Ohad Naharinista. Elokuva sisältää paljon tanssia, liikettä, ihmisen kehon hallintaa ja tekee sen – näin arviot kertovat – hienolla ja koskettavalla tavalla.

Israelia on pitkään pidetty yhtenä merkittävimmistä kehittyvien teollisuusinnovaatioiden maana. Kulttuurin puolella Israel tunnetaan lukuisista huippumuusikoista ja kapellimestareista. Yksi uusimpia aluevaltauksia on israelilainen elokuvateollisuus, siis nimenomaan israelilainen. Elokuvamaailman vahva side juutalaisuuteen ja juutalaisiin on ollut tunnettu tosiasia jo pitkään, mutta israelilainen puoli on ollut vähemmän tunnettu.

Elokuvamaailman yksi merkittävimmistä kohtaamisista on Cannesin elokuvafestivaali. Vuosittain sinne kokoontuvat elokuvamaailman eturivin vaikuttajat paitsi katsomaan alan uutuuksia myös arvioimaan ja palkitsemaan parhaiksi katsomiaan elokuvia.

Tämän vuoden Cannesin elokuvafestivaaleilla nähtiin useitakin israelilaisten tekijöiden tuotteita. Ohjaaja **Asaph Polonskyn** elokuva *One Week and a Day (Shavua ve jom)*, jossa seurataan pariskuntaa heidän suruviikkonsa aikana, voitti festivaalilla aina järjestetyn kritiikin viikon aikana GAN-säätiön myöntämän palkinnon.

Cannesin festivaalilla näytettiin jälleen myös yksi uusi näkökulma juutalaisvainoihin. Tällä kerralla tapahtumat kerrottiin kreikkalaisesta perspektiivistä. Elokuvan *Cloudy Sundays* on ohjannut kreikkalainen **Manousos Manousakis**. Elokuvan tapahtumat sijoittuvat Tessalonikiin vuosina 1942-43. Siinä kuvataan kiellettyä rakkautta juutalaisen Estrean ja kreikkalaisen Giorgosin välillä.

Israelilaiselokuvat Espoossa

Tämän vuoden elokuvafestivaalit Suomessa ovat tarjonneet nekin useita israelilaiselokuvia.

Elokuussa pidetyllä Espoo Cine -festivaalilla esitettiin kolme varsin erilaista israelilaiselokuvaa. Niin kuin elokuvat muuallakin, niin täälläkin ne avaavat oman, erityisen näkökulmansa johonkin ihmisen ja yhteiskunnan kysymykseen. Nämä Israelissa tehdyt elokuvat piirtävät varsin toisenlaisen kuvan tuon maan elämästä kuin se kuva, johon me kristilli-

sessä kentässä olemme tottuneet. Vajaan seitsemän vuosikymmenen aikana valtioksi muiden valtioiden joukkoon ja yhteiskunnaksi muiden yhteiskuntien joukkoon kasvanut Israel käy läpi samoja ongelmia kuin mikä tahansa muu kansa. Vahvat raamatulliset juuret eivät poista sitä, että nuoret elävät oman aikansa nuoruutta ja ihmissuhteet käyvät läpi samoja vaiheita kuin missä tahansa muussa yhteiskunnassa. Täälläkin nähdyissä elokuvissa on puhuttu varsin suoraan niistä ongelmista, joiden keskellä myös moni arkeaan elävä israelilainen elää.

Ensimmäisen pitkän elokuvansa ohjannut **Michal Vink** oli Espoon elokuvafestivaalilla mukana elokuvalla *Barash*. Elokuvan kieli on heprea ja se on tekstitetty englanniksi.

Elokuvan keskuhenkilönä on 17-vuotias Na'ama. Hän asuu Tel Avivin lähiössä veljensä ja vanhempiensa kanssa. Kotona kaikki on hankalaa, vanhemmat tappelevat koko ajan, ja armeijassa oleva kapinoiva isosiskokin tuottaa vain harmia. Iltaisin Na'ama liikkuu kavereidensa kanssa vertaillen poikia ja näiden autoja. Kaikki kuitenkin muuttuu, kun kouluun tulee uusi oppilas, Dana, joka on niin paljon coolimpi kuin kukaan muu koko koulussa. Danan matkassa myös Na'aman elämä kääntyy aivan ympäri. Elokuva kertoo niistä asioista, jotka ovat läsnä tämän päivän nuoren elämässä, mutta joista tuntuu olevan vaikea puhua ääneen ja julkisesti.

Toinen Espoon Cinen israelilaiselokuva oli puolalaisen ohjaajan **Marcin Wronan** ohjaama *Demon*. Tämän elokuvan valmistumiseen liittyi varsin traaginen tapahtuma, kun ohjaaja Wrona löydettiin kuolleena hotellihuoneestaan vain muutama päivä ennen elokuvan ensi-iltaa vuonna 2015. Hän oli kuollessaan vasta 42-vuotias.

Otto Suuronen kuvailee elokuvaa seuraavasti: "**Piotr Rowickin** *Adherence*-näytelmään pohjautuvassa elokuvassa Englannissa asuva Piotr (**Itay Trian**) saapuu Puolan maaseudulle mennäkseen kihlattunsa Zanetan (**Agnieszka Żulewska**) kanssa naimisiin. Hämmäntävien tapahtumien kierre alkaa, kun Piotr saa epileptisen kohtauksen ja alkaa äkinäisesti puhua keskiaikaista juutalaiskieltä. Häävieraille käy pian selväksi, että Piotrin päälle on langetettu pahantahallinen kirous. Juutalaismytologiaan viittaavien tapahtumien kautta katsojan eteen tuodaan kylän pimeiden salaisuuksien vyyhti. Psykologiseksi trilleriksi kuvailtu elokuva etenee viehättävän ennalta-arvaamattomasti, aavistuksen mystisen tarinan vetovoimaan luottaen. Tunnelmallisesti kuvattu elokuva toimii myös vaihtoehtoisena tapakomediana, sillä puolalaisesta hääjuhla-kulttuurista kumpuaa melko yllättävän vinoa komiikkaa." Kiintoisa yksityiskohta elokuvassa on se, että siinä puhutaan englannin ja puolan lisäksi myös jiddishiä.

Kolmas Espoon Cinessä esitetty israelilaiselokuva oli Israelissa vuonna 2014 valmistunut *Princess*. Elokuvan oh-

jaaja on vuonna 1978 syntynyt **Tali Shalom Ezer**. *Princess* on hänen ensimmäinen pitkä fiktiuelokuvansa. Elokuva paljasti sarjansa parhaana Jerusalemin elokuvafestivaalilla.

Pasi Nyssönen kuvailee elokuvaa seuraavasti: "12-vuotias Adar asuu pienessä asunnossa lääkäriäitinsä Alman ja tämän miesystävän Michaelin kanssa. Aikuisten äänekkäät petileikit eivät jää Adarilta huomaamatta. Eroottista ilmapiiriä korostaa entisestään kovasti Adarin näköinen nuori poika Alan, josta tulee eräänlainen perheenjäsen. *Princess* on haastava psykologinen draama jossa todellisuus ja fantasia kietoutuvat toisiinsa."

Rakkautta & anarkiaa

Espoon elokuvafestivaalia seuraa usein, kuten nytkin Suomen ehkäpä laajin tämän alan festivaali, Helsingissä järjestetty "Rakkautta & anarkiaa". Sielläkin on luvassa israelilaiselokuvia.

Sunnuntaina 18.9. esitetään **Udi Alonin** ohjaama elokuva *Junction 48*. Elokuvan keskiössä on palestiinalainen räppäri Kareem. Hän tekee musiikkia myös unelmoidakseen toiseltaisesta todellisuudesta, koska se maailma, jossa hän elää, on täynnä erilaisia ristiriitoja. Sieltä löytyy huumeiden maailmaa, juutalaisten viranomaisten toimia sekä oman yhteisön hyvinkin vanhoillisia arvoja. Ohjaaja Udi Adlon on paitsi ohjaaja, myös aktiivisesti israelilaisessa rauhanliikkeessä toiminut henkilö. Elokuvan kielinä ovat heprea ja arabia.

Toinen "Rakkautta & anarkiaa" -festivaalilla esitettävä israelilaiselokuva on yhteistuotantoa, johon on israelilaisten ohella kuulunut ihmisiä Alankomaista, Ruotsista ja Saksasta. Elokuva *Mr. Gaga*, joka esitetään Helsingissä maanantaina 19.9. sekä perjantaina 23.9. on enemmänkin dokumentti yhdestä maailman tunnetuimmasta ja arvostetuimmasta nykytanssikoreografista **Ohad Naharinista**. Lapsuutensa kibbutssissa viettänyt Ohad on tanssinut koko elämänsä. Elokuva kertoo tanssista, ihmisen kehosta, siitä miten ihminen voi ilmentää omaa sisäistä elämäänsä ruumiinsa kautta. **Susanna Peltonen** kuvaa elokuvaa: "Katse tarrautuu koreografioihin, harjoituksiin ja artikuloituihin liikkeeseen. Haastateltavat vilahtavat istuallaan vain hetken verran, ja lähinnä he puhuvat ystävistä ja työnantajasta kertojaääninä samalla, kun kuvan vartalogit muovaavat taitojaan äärimmilleen."

Kolmas Helsingin "Rakkautta & anarkiaa" -festivaalin israelilaiselokuva on **Elite Zexerin** ohjaama *Sand Storm*. Se esitetään keskiviikkona 21.9. Susanna Peltonen kertoo festivaaliesittelyssä elokuvasta näin: "*Sand Storm* on Israelin juutalaisen Elite Zexerin lupaava debyyttielokuva säännöistä, suvusta ja kunnia. Etelä-Israeliin sijoittuva terävä

draama kertoo eri elämänvaiheissa kipuilevista beduiiniaisista, joiden kaikkien kohtaloksi on koitunut sama mies – toisille hän on isä, toisille lanko tai puoliso. Vaikka mies ei ole paha, tässä yhteisössä vain hänellä on oikeus päättää onnesta ja kurjuudesta.

Tarinan keskushahmoiksi on valittu perheen äiti Jalila ja teini-ikäinen tytär Layla, joiden maailmankatsomukset eivät voisi olla kauempana toisistaan. Yksi uskoo tulevaan, toinen pitää asiat synkeänä sisällään. Elämä rullaa eteenpäin omalla painollaan kuin auto hiekkatiellä, kunnes kummankin rakkauselämä saa kolhun, eikä vaikeneminen enää palautakaan arkea ennalleen. Kun keskinäisissä väleissä ei ole kehumista, jotain valintoja on tehtävä, vaikka se tarkoittaisi perheen miehelle puhumista.

Väreiltään kellertävän karhea draama näyttää värisyttävästi, miltä tuntuu, kun ei saa itse päättää elämästään. Se kertoo älykkäästi ja väkevästi perheen ja tapojen merkityksestä sekä muutosten hitaudesta. Totutusta on vaikeaa poiketa, eikä uutta suuntaa useinkaan oteta yhtä nopeasti kuin amerikkalaisfilmeissä. Silti uudella sukupolvella on aina toivoa.”

Vielä neljäskin israelilaiselokuva nähdään Helsingin festivaalilla. Keskiviikkona 21.9. ja perjantaina 23.9. esitetään kahden veljeksien, **Tomer** ja **Barak Heymannin** ohjaama *Who's Gonna Love Me Now?*. Elokuvan esittelyssä **Annu Suvanto** kertoo tarinasta näin: ”Keski-ikää lähestyvä Saar on uskonnollisen ja konservatiivisen perheensä musta lammas, joka ei ole juuri koskaan pystynyt täyttämään häneen kohdistuneita odotuksia. Saarin homous ja HIV-positiivisuus ovat olleet vaikeita asioita vanhoillisille perheenjäsenille: hänen ja

muun perheen välille on muodostunut vaikenemisen muuri. Suku elää yhä kibbutzilla Israelissa, kun taas Saar on kotiutunut Lontooseen, missä hän on asunut jo 17 vuoden ajan.

Eräänlaisen perheen Saarelle muodostaa onneksi kuoro nimeltä London Gay Men's Chorus. Laulun ja liikkeen avulla Saar pystyy käsittelemään monenlaisia tunteita ja rakentamaan itsenäistä, vahvaa identiteettiä. Lopulta hän on valmis kohtaamaan sekä menneisyydessään kummittelevat vääryydet että nykyhetkessä sykkivät kipukohtat ja palaamaan synnyinmaahansa ensi kertaa vuosiin.

Berlinalen dokumenttisarjan Panorama-yleisöpalkinnolla palkittu *Who's Gonna Love Me Now?* kertoo kaunistelematta Saarin perheen ja hänen kotiseutunsa juutalaisyhteisön ennakkoluuloista ja asenteista. Kokeneet dokumentintekijät, veljekset Tomer ja Barak Heymann, ovat onnistuneet vangitsemaan kuvauskohteidensa hienovaraiset, lähes huomaamattomat ilmeet ja eleet, jotka puhuvat paljon ja tuovat tuskan ja sisäiset ristiriidat katsojan iholle.”

Voidaksemme vahvistaa Suomen ja Israelin välisiä yhteyksiä ja siteitä, tällaiset elokuvien kautta avatut ikkunat israelilaiseen maailmaan ovat siihen hyvä mahdollisuus. Näiden elokuvien kautta avautuva maailma ei ole aina ehyt eikä ristiriidaton, mutta niin kuin elokuvat yleensä, niiden kautta erilaiset maailmat kertovat siitä todellisuudesta, joka on olemassa Israelissa – ja niin ymmärrän, myös meillä täällä Suomessa.

Hannu Nyman

Ihmeellinen ilo

Jouluvaellus

Vivamon
Raamattukylä

Vivamo Bible Village

Vivamon maisemissa joulun ikiaikainen kertomus herää eloon ja sen voi kokea kaikilla aisteilla. Tulet, jotka luovat valoaan hämärään, Betlehemin basaarin äänet, navetan aasit ja lampaat ja seimen oljella lepäävä pieni Jeesus-lapsi johdattavat ensimmäisen joulun salaisuuteen. Kaiken yllä soi enkelien riemullinen laulu: Kunnia Jumalalle korkeuksissa ja maassa rauha ihmisten kesken, joita kohtaan Hänellä on hyvä tahto!

ESITYKSET 9.12. klo 13, 18 • 10.12. klo 13, 16 • 11.12. klo 13, 16 • 13.12. klo 15, 18
• 14.12. klo 10, 16 • 15.12. klo 13, 18 • 16.12. klo 10, 18 • 17.12. klo 13 • 16.12. klo 13, 18
• 17.12. klo 13 LIPUT aikuiset 13 €, lapset 3–12 v 9 €, alle 3 v ilmaiseksi.

Vivamo

VARAUKSET JA TIEDUSTELUT:

Puh. 0207 681 760, vivamo@sana.fi • Vivamontie 2, 08200 Lohja

Suomi-Israel Yhdistysten Liiton matka ISRAELIIN 5.10. – 13.10. 2016

TEL AVIV, HAIFA, TIBERIAS, JERUSALEM

MATKANJOHTAJA: Juha-Pekka Rissanen

ALUSTAVA OHJELMA

Keskiviikko 5. lokakuuta LENTO ISRAELIIN

Ajo lentokentältä Tel Aviin, yö: Tel Aviv, hotelli Avia

Torstai 6. lokakuuta TEL AVIV, JAFFON VANHAKAUPUNKI, HAIFA

Tel Aviv, Sarona-tori, Jaffo, Ebenezer-vanhainkoti Haifassa, Karmel-vuori.

Yö: Tiberias, hotelli Donna Gracia

Perjantai 7. lokakuuta TIBERIAS

Safedin taitelijakaupunki, Kapernaum, Tabgha, Vuorisaaunan vuori.

Yö: Tiberias, hotelli Donna Gracia

Lauantai 8. lokakuuta TIBERIAS

Sachne, Jizreelin rauniokumpu, Alassyöksemisen vuoren näköalapaikka, Nasaret.

Yö: Tiberias, hotelli Donna Gracia

Sunnuntai 9. lokakuuta TIBERIAASTA KUOLLEENMEREN KAUTTA JERUSALEMIIN

Jeesusken kastepaikka (Kassar El Jahud), kelluminen Kuolleessa meressä. Qumran (10 €)

Saapuminen Jerusalemiin Olymäen tai Scopus-vuoren kautta.

Yö: Jerusalem, hotelli Jerusalem Gold

Maanantai 10. lokakuuta JERUSALEM

Jad Vashem, vainojen museo, vanha kaupunki (osa Via Dolorosaa), itkumuuri, puutarhahauta, Daavidin kaupungin kaivaukset.

Yö: Jerusalem, hotelli Jerusalem Gold

Tiistai 11. lokakuuta JERUSALEM

Vapaa päivä / ylimääräinen retki (65 €): Israel-museo, Pyhän haudan kirkko, Vapahtaja-kirkko, kristittyjen korttelin basaari, Israelin parlamenttitalo, Knesset

Yö: Jerusalem, hotelli Jerusalem Gold

Keskiviikko 12. lokakuuta JERUSALEM

Vapaa. Jom kippur -päivä, (kansallinen rukous- ja paastopäivä). Ennen lentokentälle menoa vierailu Tzoran kibbutzilla.

Torstai 13. lokakuuta PALUU SUOMEEN (01:20-, saapuminen Suomeen la-aamuna 06:00)

Matkan aikana on iltaisin tarjolla kulttuuri- yms. ohjelmaa.

Tiedustelut ja ilmoittautuminen:

Juha-Pekka Rissanen, 044-516 6120 tai juhapekkarissane@hotmail.com

Matkan yhteishinta on n. 1499 € (sis. Israel-paketin + lennot)

Alle 12-vuotias (kahden aikuisen seurassa, lisävuoteella 1340 €). Yksityishuoneissa 390 €.

Israel-paketista maksetaan 450 € ennakkovarausmaksu matkalle ilmoittautumisen yhteydessä.

Loppuerä (1049 €) erääntyy matkalle lähdettäessä.

Israel-pakettiin kuuluvat bussikuljetukset, puolihoito hotelleissa, retket ja opastukset.

Retket sisältyvät kokonaisuuteen lukuun ottamatta vapaapäivinä tarjottavia ylimääräisiä retkiä.

Matkavakuutus sairaus- ja vahinkotapausten varalta on välttämätön.

FINNAIRin suorat lennot Helsinki/Vantaa - Tel Aviv – Helsinki/Vantaa:

05. lokakuuta AY 797 HEL TLV 20.05 00.30+1

13. lokakuuta AY 798 TLV HEL 01.20 06.00

Kinneret Tours tekee ryhmälle lentovarauksen.

Matkan peruuntuessa ennakkomaksuista voi hakea korvausta lääkärintodistusta vastaan vakuutusyhtiöltä.

Lisätietoa www.kinnerettours.fi susanna.kangas@kinnerettours.fi Kinneret Tours 06 837 5100

Heti
ilmoittautuvat
mahtuvat vielä
mukaan!

AAPELI SAARISALON MUISTOSEMINAARI 3.12.2016

Bergvikin toimintakeskuksessa, joka sijaitsee vanhan Turun ja Helsingin välisen ykköstien varrella lähellä Saloa, vietetään professori Aapeli Saarisalon muistoseminaaria lauantaina, 3.12.2016. Tämän vuoden kesäkuussa tuli kuluneeksi 120 vuotta hänen syntymästään ja 30 vuotta hänen kuolemastaan. Seminaarin ohjelma alkaa klo 10 kahvilla, jota seuraa esitelmiä hänen elämäntyöstään. Klo 12.30 on lounas, minkä jälkeen esitelmät jatkuvat ja päättyvät muistoseuroihin ja lähtökahveihin. Esitelmöitsijöinä mm. TT **Eero Junkkaala** aiheenaan "Aapeli Saarisalo arkeologina".

Tarkemmat tiedot ja ilmoittautumiset löytyvät sivulta www.bergvik.fi.

SUOMI-ISRAEL YHDISTYSTEN LIITON MATKA ISRAELIIN

TEL AVIV, HAIFA, TIBERIAS, JERUSALEM 5. –13.10.2016

MATKANJOHTAJA: Juha-Pekka Rissanen

Tiedustelut ja ilmoittautuminen:

Juha-Pekka Rissanen 044 - 516 6120

tai Kinneret Tours Oy 06 - 837 5100, www.kinnerettours.fi

Toiviomatkojen matkat aurinkoiseen Israeliin

Lähdöt syksyllä 2016: 30.9., 7.10., 14.10., 21.10., 28.10., 4.11.

Lähdöt keväällä 2017: 24.2., 3.3., 10.3., 17.3., 24.3., 31.3., 7.4., 14.4., 21.4., 28.4.

Edullisesti Galileaan

Viikko Tiberiaassa, lähtö 28.10., hinnat alk.690 € (lento + hotelli, aamiaiset)

Annankatu 31 – 33 C, 00100 HELSINKI

(09) 5657170

helsinki@toiviomatkat.fi

www.toiviomatkat.fi

Helsingin Suomi-Israel yhdistyksen jäsenet:

ilmoittakaa sähköpostiosoitteenne sihteerille osoitteeseen suvi.grasbeck@gmail.com.

Suvi ja Folke Gräsbeck konsertoivat Ivalon kirkossa "Erämaa iloitsee" –konsertissa perjantaina 30.9. Klo 18.

CK52

Julkaisija/palautusosoite:

*Suomi-Israel yhdistysten liitto ry
Finland-Israel Föreningarnas Förbund rf
PL 247, 00531 Helsinki
liitto@suomi-israel.fi
www.suomi-israel.fi*

Liittohallitus (2016):

*Juha-Pekka Rissanen (pj), Reino Kurki-Suonio
(varapj), Aleksandra Ahlgren, Suvi Gräsbeck,
Sisko Hiltunen, Marjatta Järvinen, Juhani Korjula,
Olli Palo, Hanna Rissanen, Markku Saarikangas,
Timo Saksala, Minna Silver, Tiina Sundqvist.*

Jäsenyhdistykset:

**Helsingin Suomi-Israel yhdistys ry –
Föreningen Finland-Israel i Helsingfors rf**
Kokkokallontie 7 C 14, 00370 Helsinki (sihteeri)
helsinki@suomi-israel.fi
050-346 1084 (pj Vesa Hirvonen)
050 307 6425 (siht. Suvi Gräsbeck)
www.suomi-israel.fi/helsinki

Haminan seudun Suomi-Israel yhdistys ry
Huutokallionkatu 34 B 17, 49400 Hamina
hamina@suomi-israel.fi
050-355 6649 (siht. Jarmo Suntio)
www.suomi-israel.fi/hamina

**Turun seudun Suomi-Israel yhdistys ry –
Åboregionens Finland-Israel Förening rf**
Juhannuskatu 29 as. 4, 20100 Turku (sihteeri)
turku@suomi-israel.fi
044-082 0506 (pj. Olli Palo)
040-834 6550 (siht. Sarianna Seppälä)
www.suomi-israel.fi/turku

Kouvolan seudun Suomi-Israel yhdistys ry
Toiminta pysähdyksissä

**Tampereen Suomi-Israel yhdistys ry –
Föreningen Finland-Israel i Tammerfors rf**
Tampereentie 1 as. 4, 36200 Kangasala (sihteeri)
tampere@suomi-israel.fi
045-130 2950 (pj. Timo Saksala)
045-139 6293 (siht. Sirkku Salmela)
www.suomi-israel.fi/tampere

Vantaan Suomi-Israel yhdistys ry
Uomatie 1, 01600 Vantaa (siht. Helena Fyhr)
vantaa@suomi-israel.fi
044-516 6121 (pj. Hanna Rissanen)
www.suomi-israel.fi/vantaa

Kuopion seudun Suomi-Israel yhdistys ry
Toiminta pysähdyksissä

Jyväskylän Suomi-Israel yhdistys ry
Jenkkakuja 1 B 44, 40520 Jyväskylä
jyvaskyla@suomi-israel.fi
040-841 8207 (pj Sisko Hiltunen)
www.suomi-israel.fi/jyvaskyla

Koillis-Lapin Suomi-Israel yhdistys ry
Toiminta pysähdyksissä

Pohjois-Karjalan Suomi-Israel yhdistys ry
Saavanlammentie 17 A, 81230 Mönni
pohjois-karjala@suomi-israel.fi
050 535 8326 (siht. Pirjo Myller)
www.suomi-israel.fi/pohjois-karjala

Porvoon Suomi-Israel yhdistys ry
Pj. Kenneth Silver, klonnqvi@hotmail.co.uk
porvoo@suomi-israel.fi
www.suomi-israel.fi/porvoo